

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 13 december 2012*

”Konkurrens — Artikel 101.1 FEUF — Konkurrensbegränsande samverkan — En märkbar begränsning — Förordning (EG) nr 1/2003 — Artikel 3.2 — Nationell konkurrensmyndighet — Förfarande som kan påverka handeln mellan medlemsstater — Ingripande och sanktioner — De tröskelvärden för marknadsandelar som fastställs i tillkännagivandet om avtal av mindre betydelse har inte överskridits — Begränsning genom syfte”

I mål C-226/11,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Cour de cassation (Frankrike) genom beslut av den 10 maj 2011, som inkom till domstolen den 16 maj 2011, i målet

Expedia Inc.

mot

Autorité de la concurrence m.fl.,

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av A. Rosas, tillförordnad ordförande på andra avdelningen, samt domarna U. Löhmus (referent), A. Ó Caoimh, A. Arabadjiev och C.G. Fernlund,

generaladvokat: J. Kokott,

justitiesekreterare: handläggaren R. Şereş,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 27 juni 2012,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Expedia Inc., genom F. Molinié och F. Ninane, avocats,
- Autorité de la concurrence, genom F. Zivy och L. Gauthier-Lescop, båda i egenskap av ombud, biträdda av É. Baraduc, avocate,
- Frankrikes regering, genom G. de Bergues och J. Gstalter, båda i egenskap av ombud,
- Irlands regering, genom D. O’Hagan, i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: franska.

- Italiens regering, genom G. Palmieri, i egenskap av ombud, biträdd av P. Gentili, avvocato dello Stato,
- Polens regering, genom M. Szpunar, i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, genom N. von Lingen och B. Mongin, båda i egenskap av ombud,
- Eftas övervakningsmyndighet, genom X. Lewis, M. Schneider och M. Moustakali, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 6 september 2012 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 101.1 FEUF och artikel 3.2 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 [EG] och 82 [EG] (EGT L 1, 2003, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan bolaget Expedia Inc. (nedan kallat Expedia) och Autorité de la concurrence (tidigare Conseil de la concurrence, nedan kallad konkurrensmyndigheten) med flera, angående det ingripande som gjorts och de ekonomiska sanktioner som ålagts på grund av flera avtal om bildande av ett gemensamt dotterbolag som ingåtts mellan Expedia och det franska statliga järnvägsbolaget Société nationale des chemins de fer français (SNCF) (nedan kallat SNCF).

Tillämpliga bestämmelser

Unionslagstiftningen

- 3 I artikel 3.1 och 3.2 i förordning nr 1/2003 föreskrivs följande:

”1. Om medlemsstaternas konkurrensmyndigheter eller de nationella domstolarna tillämpar den nationella konkurrensrätten på sådana avtal, beslut av en företagssammanslutning eller samordnade förfaranden som avses i artikel 81.1 [EG] och som kan påverka handeln mellan medlemsstater enligt den bestämmelsen skall de också tillämpa artikel 81 [EG] på sådana avtal, beslut eller samordnade förfaranden. ...

2. Tillämpningen av den nationella konkurrensrätten får inte leda till förbud mot sådana avtal, beslut av en företagssammanslutning eller samordnade förfaranden som kan påverka handeln mellan medlemsstater men som inte begränsar konkurrensen enligt artikel 81.1 [EG], eller som uppfyller villkoren i artikel 81.3 [EG] eller som omfattas av en förordning om tillämpning av artikel 81.3 [EG]. ...”

- 4 I punkterna 1, 2, 4, 6 och 7 i kommissionens tillkännagivande om avtal av mindre betydelse som inte märkbart begränsar konkurrensen enligt artikel 81.1 [EG] (*de minimis*) (EGT C 368, 2001, s. 13) (nedan kallat tillkännagivandet om avtal av mindre betydelse), anges följande:

”1. ... domstolen har fastslagit att [artikel 81.1 EG] inte är tillämplig när avtalet inte har märkbara effekter på handeln inom gemenskapen eller på konkurrensen.

2. I detta tillkännagivande beräknar kommissionen med hjälp av tröskelvärden för marknadsandelar vad som inte är en märkbar begränsning av konkurrensen enligt artikel 81 [EG]. Denna negativa definition av märkbar effekt betyder inte att avtal mellan företag som överskrider de tröskelvärden som fastställs i detta tillkännagivande alltid skall bedömas märkbart påverka konkurrensen. Sådana avtal kan fortfarande ha en försumbar påverkan på konkurrensen och därför inte förbjudas av artikel 81.1 [EG] ...

...

4. I ärenden som omfattas av detta tillkännagivande kommer kommissionen inte att inleda förfaranden, vare sig efter anmälan eller på eget initiativ. När företag i god tro antar att ett avtal omfattas av detta tillkännagivande, kommer kommissionen inte att ålägga företagen böter. Även om detta tillkännagivande inte är bindande för medlemsstaternas domstolar och myndigheter avser detta tillkännagivande att ge dem vägledning när det gäller tillämpningen av artikel 81 [EG].

...

6. Detta tillkännagivande påverkar inte ... domstolens ... tolkningar av artikel 81 [EG] ...

7. Kommissionen anser att avtal mellan företag som påverkar handeln mellan medlemsstaterna inte märkbart begränsar konkurrensen i den betydelse som avses i artikel 81.1 [EG],

a) om den sammanlagda marknadsandelen för avtalsparterna inte överstiger 10 % på någon av de relevanta marknader som omfattas av avtalet och avtalet ingås mellan företag som är faktiska eller potentiella konkurrenter på någon av dessa marknader (avtal mellan konkurrenter) ...

...”

Den franska lagstiftningen

5 Artikel L. 420-1 i handelslagen (Code du commerce) har följande lydelse:

”Samordnade förfaranden, överenskommelser, uttrycklig eller underförstådd konkurrensbegränsande samverkan och sammanslutningar – även direkt eller indirekt genom ett bolag inom koncernen etablerat utanför Frankrike – är förbjudna om dessa har till syfte eller kan ha till resultat att hindra, begränsa eller snedvrیدا konkurrensen på en marknad och innebär att

- 1) andra företag hindras från att komma in på marknaden eller att konkurrera fritt,
- 2) fri marknadsprissättning hindras genom att prisernas upp- eller nedgång främjas på konstlad väg,
- 3) produktion, marknader, investeringar eller teknisk utveckling begränsas eller kontrolleras, eller
- 4) marknader eller inköpskällor delas upp.”

6 I artikel L. 464-6-1 i denna lag föreskrivs att konkurrensmyndigheten får besluta att inte gå vidare med ärendet när de förfaranden som nämns i artikel L. 420-1 i lagen inte avser kontrakt som har ingåtts med tillämpning av lagen om offentlig förhandling och den sammanlagda marknadsandelen för de företag eller organ som har ingått avtalet eller deltar i förfarandet inte överstiger vissa tröskelvärden, som motsvarar dem som anges i punkt 7 i tillkännagivandet om avtal av mindre betydelse.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

- 7 I syfte att öka sin försäljning av tågbiljetter och resor på internet ingick SNCF, i september 2001, fler avtal med Expedia, ett bolag bildat enligt amerikansk rätt som är specialiserat på försäljning av resor på internet. De bildade ett gemensamt dotterbolag, som fick firman GL Expedia. Webbplatsen voyages-SNCF.com, som tidigare bara hade använts för information, bokning och försäljning av tågbiljetter på internet, var GL Expedias verksamhetsbas, och den omarbetades för att förutom de ursprungliga tjänsterna också erbjuda tjänster i form av en onlineresebyrå. År 2004 bytte dotterbolaget firma till Agence de voyages SNCF.com (nedan kallat Agence VSC).
- 8 Konkurrensmyndigheten fann i beslut av den 5 februari 2009 att partnerskapet mellan SNCF och Expedia genom bildandet av Agence VSC utgjorde en konkurrensbegränsande samverkan som strider mot artikel 81 EG och artikel L 420-1 i handelslagen. Myndigheten bedömde att samverkan hade till syfte och resultat att gynna det gemensamma dotterbolaget på marknaden för resebyråtjänster som tillhandahålls för nöjesresor till förfång för konkurrenterna. Den ålade såväl Expedia som SNCF ekonomiska sanktioner.
- 9 Konkurrensmyndigheten ansåg bland annat att Expedia och SNCF var konkurrenter på marknaden för onlinetjänster som tillhandahålls av resebyråer för nöjesresor och hade en marknadsandel på mer än 10 procent. Det var följaktligen inte möjligt att tillämpa den så kallade *de minimis*-regeln, såsom den anges i punkt 7 i tillkännagivandet om avtal av mindre betydelse och i artikel 464-2-1 i handelslagen.
- 10 Vid Cour d'appel de Paris gjorde Expedia gällande att konkurrensmyndigheten hade uppskattat att Agence VSC:s marknadsandel var större än den verkliga var. Nämnda domstol prövade inte denna grund direkt. I sin dom av den 23 februari 2010 fann den bland annat att konkurrensmyndigheten, med hänsyn till lydelsen av artikel 464-6-1 i handelslagen, särskilt användningen av verbet "får", i vart fall har möjlighet att vidta rättsliga åtgärder mot förfaranden som tillämpas av företag vars marknadsandelar understiger de tröskelvärden som fastställs i nämnda lag och i tillkännagivandet om avtal av mindre betydelse.
- 11 Expedia överklagade nämnda dom till Cour de cassation, som har påpekat att det inte har bestritts att den konkurrensbegränsande samverkan som är aktuell i målet vid den nationella domstolen hade ett konkurrensbegränsande syfte, i likhet med de slutsatser som dragits av konkurrensmyndigheten. Cour de cassation anser att det, med avseende på EU-domstolens praxis på området, inte har fastställts att kommissionen skulle ingripa mot en sådan samverkan för det fall att de aktuella marknadsandelarna inte överskred de tröskelvärden som fastställs i tillkännagivandet om avtal av mindre betydelse.
- 12 Cour de cassation är dessutom av den uppfattningen att förklaringarna i punkterna 4 och 6 i tillkännagivandet om avtal av mindre betydelse, enligt vilka tillkännagivandet inte är bindande för medlemsstaternas myndigheter och domstolar och inte påverkar den tolkning som Europeiska unionens domstolar kan göra av artikel 101 FEUF, ger upphov till en oklarhet i frågan huruvida de tröskelvärden för marknadsandelar som införts genom tillkännagivandet utgör en icke motbevisbar presumtion för att det inte finns någon märkbar effekt på konkurrensen i den mening som avses i nämnda artikel.
- 13 Mot denna bakgrund beslutade Cour de cassation att vilandeförklara målet och att ställa följande fråga till domstolen:

"Ska artikel 101.1 FEUF och artikel 3.2 i förordning nr 1/2003 tolkas så, att de utgör hinder för en nationell konkurrensmyndighets möjligheter att, på grundval av både artikel 101.1 FEUF och nationell konkurrensrätt, ingripa mot och ålägga sanktioner för förfaranden i form av avtal, beslut av företagssammanslutningar eller samordnade förfaranden som kan påverka handeln mellan medlemsstater, men som inte når upp till de tröskelvärden som Europeiska kommissionen har fastställt i tillkännagivandet om avtal av mindre betydelse?"

Prövning av tolkningsfrågan

- 14 Den nationella domstolen har ställt frågan för att få klarhet i huruvida artikel 101.1 FEUF och artikel 3.2 i förordning nr 1/2003 ska tolkas så, att de utgör hinder för att en nationell konkurrensmyndighet tillämpar artikel 101.1 FEUF på ett sådant avtal mellan företag som kan påverka handeln mellan medlemsstater, men som inte når upp till de tröskelvärden som kommissionen har fastställt i tillkännagivandet om avtal av mindre betydelse.
- 15 EU-domstolen erinrar om att enligt artikel 101.1 FEUF är följande oförenligt med den inre marknaden och förbjudet: alla avtal mellan företag, beslut av företagssammanslutningar och samordnade förfaranden som kan påverka handeln mellan medlemsstater och som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrیدا konkurrensen inom den inre marknaden.
- 16 Det är emellertid fast rättspraxis att ett avtal mellan företag inte omfattas av förbudet enligt denna bestämmelse om det endast försumbart påverkar marknaden (dom av den 9 juli 1969 i mål 5/69, Völk, REG 1969, s. 295, punkt 7, svensk specialutgåva, volym 1, s. 409, av den 28 maj 1998 i mål C-7/95 P, Deere mot kommissionen, REG 1998, s. I-3111, punkt 77, av den 21 januari 1999 i de förenade målen C-215/96 och C-216/96, Bagnasco m.fl., REG 1999, s. I-135, punkt 34, och av den 23 november 2006 i mål C-238/05, Asnef-Equifax och Administración del Estado, REG 2006, s. I-11125, punkt 50).
- 17 För att omfattas av förbudet enligt artikel 101.1 FEUF ska ett avtal mellan företag således ha till syfte eller resultat att märkbart begränsa konkurrensen inom den inre marknaden och kunna påverka handeln mellan medlemsstater (dom av den 24 oktober 1995 i mål C-70/93, Bayerische Motorenwerke, REG 1995, s. I-3439, punkt 18, av den 28 april 1998 i mål C-306/96, Javico, REG 1998, s. I-1983, punkt 12, och av den 2 april 2009 i mål C-260/07, Pedro IV Servicios, REG 2009, s. I-2437, punkt 68).
- 18 Vad beträffar den roll som medlemsstaternas myndigheter har med avseende på efterlevnaden av unionens konkurrensrätt råder det, enligt artikel 3.1 första meningen i förordning nr 1/2003, ett nära samband mellan det förbud mot konkurrensbegränsande samverkan som föreskrivs i artikel 101 FEUF och motsvarande bestämmelser i nationell konkurrensrätt. När den nationella konkurrensmyndigheten tillämpar de bestämmelser i nationell rätt som förbjuder konkurrensbegränsande samverkan på ett avtal mellan företag som kan påverka handeln mellan medlemsstater, i den mening som avses i artikel 101 FEUF, ålägger nämnda artikel 3.1 första meningen myndigheten att parallellt tillämpa artikel 101 FEUF (dom av den 14 februari 2012 i mål C-17/10, Toshiba Corporation m.fl., punkt 77).
- 19 Enligt artikel 3.2 i förordning nr 1/2003 får tillämpningen av den nationella konkurrensrätten inte leda till förbud mot sådan samverkan om den inte har till resultat att begränsa konkurrensen i den mening som avses i artikel 101.1 FEUF.
- 20 Av detta följer att medlemsstaternas konkurrensmyndigheter endast får tillämpa bestämmelser i nationell rätt som förbjuder konkurrensbegränsande samverkan på ett avtal mellan företag som kan påverka handeln mellan medlemsstater, i den mening som avses i artikel 101 FEUF, om avtalet utgör en märkbar begränsning av konkurrensen inom den inre marknaden.
- 21 Domstolen har tidigare slagit fast att frågan huruvida en sådan begränsning förekommer ska prövas i förhållande till det faktiska sammanhang i vilket ett sådant avtal ingår (se dom av den 6 maj 1971 i mål 1/71, Cadillon, REG 1971, s. 351, punkt 8). Ledning ska särskilt sökas i avtalsbestämmelsernas ordalydelse, de mål som eftersträvas med avtalet och det ekonomiska och juridiska sammanhang som avtalet ingår i (se dom av den 6 oktober 2009 i de förenade målen C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06 P och C-519/06 P, GlaxoSmithKline Services m.fl. mot kommissionen, REG 2009, s. I-9291, punkt 58). Det ska även tas hänsyn till de aktuella produkternas eller tjänsternas beskaffenhet och till

strukturen och de faktiska villkoren på den relevanta marknaden eller de relevanta marknaderna (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet *Asnef-Equifax och Administración del Estado*, punkt 49).

- 22 Domstolen har i sin prövning bland annat bedömt att ett exklusivavtal, till och med om det har absolut områdesskydd, endast försumbart påverkar den relevanta marknaden, med hänsyn till parternas svaga ställning på denna marknad (se domarna i de ovannämnda målen *Völk*, punkt 7, och *Cadillon*, punkt 9). I andra fall har domstolen däremot inte grundat sig på parternas ställning på den relevanta marknaden. Den ansåg således, i punkt 35 i domen i de ovannämnda förenade målen *Bagnasco m.fl.*, att en överenskommelse mellan en bankförenings medlemmar som utesluter möjligheten, med avseende på öppnandet av en checkräkningskredit, att följa en fast räntesats inte kan ha en märkbart begränsande inverkan på konkurrensen, när förändringarna av räntesatsen beror på sådana objektiva omständigheter som förändringar på penningmarknaden.
- 23 Det framgår av punkterna 1 och 2 i tillkännagivandet om avtal av mindre betydelse att kommissionen, med hjälp av tröskelvärden för marknadsandelar, avser att i tillkännagivandet beräkna vad som inte är en märkbar begränsning av konkurrensen, i den mening som avses i artikel 101 FEUF och den rättspraxis som det hänvisas till i punkterna 16 och 17 i förevarande dom.
- 24 Vad beträffar lydelsen av tillkännagivandet om avtal av mindre betydelse framhålls, i tredje meningen i punkt 4 i tillkännagivandet, att detsamma inte är bindande för vare sig konkurrensmyndigheterna eller medlemsstaternas domstolar.
- 25 I andra och tredje meningarna i punkt 2 i nämnda tillkännagivande anger kommissionen dessutom att de tröskelvärden för marknadsandelar som används kvantifierar vad som inte är en märkbar begränsning av konkurrensen enligt artikel 101 FEUF. Denna negativa definition av märkbar effekt av en sådan begränsning betyder emellertid inte att avtal mellan företag som överskrider dessa tröskelvärden alltid ska anses märkbart påverka konkurrensen.
- 26 Till skillnad från kommissionens tillkännagivande om samarbete inom nätverket av konkurrensmyndigheter (EUT C 101, 2004, s. 43) innehåller tillkännagivandet om avtal av mindre betydelse för övrigt ingen hänvisning till förklaringar från medlemsstaternas konkurrensmyndigheter om att dessa har godtagit principerna i tillkännagivandet och att de kommer att följa dem.
- 27 Det följer även av de mål som eftersträvas med tillkännagivandet om avtal av mindre betydelse, såsom de anges i punkt 4 däri, att tillkännagivandet inte är ämnat att vara bindande för medlemsstaternas konkurrensmyndigheter och domstolar.
- 28 Av nämnda punkt framgår för det första att tillkännagivandet är avsett att förklara på vilket sätt kommissionen, i sin egenskap av unionens konkurrensmyndighet, själv kommer att tillämpa artikel 101 FEUF. Genom tillkännagivandet om avtal av mindre betydelse har kommissionen följaktligen själv begränsat utrymmet för sin skönmässiga bedömning, och den kan inte avvika från tillkännagivandets innehåll utan att åsidosätta allmänna rättsprinciper, däribland likabehandlingsprincipen och principen om skydd för berättigade förväntningar (se, för ett liknande resonemang, dom av den 28 juni 2005 i de förenade målen *C-189/02 P*, *C-202/02 P*, *C-205/02 P-C-208/02 P* och *C-213/02 P*, *Dansk Rørindustri m.fl. mot kommissionen*, REG 2005, s. I-5425, punkt 211). För det andra avser tillkännagivandet att ge medlemsstaternas myndigheter och domstolar vägledning när det gäller tillämpningen av nämnda artikel.
- 29 Av detta följer, såsom vid ett flertal tillfällen har kunnat konstateras av domstolen, att ett tillkännagivande från kommissionen, såsom tillkännagivandet om avtal av mindre betydelse, inte är bindande för medlemsstaterna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 14 juni 2011 i mål *C-360/09*, *Pfleiderer*, REU 2011, s. I-5161, punkt 21).

- 30 Nämnda tillkännagivande offentliggjordes således år 2001 i C-serien av *Europeiska unionens officiella tidning*, vars syfte, till skillnad från L-serien av denna tidning, inte är att offentliggöra juridiskt bindande rättsakter utan enbart upplysningar, rekommendationer och yttranden, vilka avser unionen (se, analogt, dom av den 12 maj 2011 i mål C-410/09, Polska Telefonía Cyfrowa, REU 2011, s. I-3853, punkt 35).
- 31 Av detta följer att en medlemsstats konkurrensmyndighet, vid bedömningen av huruvida en begränsning av konkurrensen är märkbar, får beakta de tröskelvärden som fastställs i punkt 7 i tillkännagivandet om avtal av mindre betydelse utan att för den skull vara tvungen att göra det. Sådana tröskelvärden utgör nämligen endast indicier bland andra indicier som kan göra det möjligt för myndigheten att bedöma huruvida en begränsning är märkbar i förhållande till det faktiska sammanhang i vilket avtalet ingår.
- 32 Till skillnad från vad Expedia gjorde gällande vid förhandlingen kan ingripanden och ekonomiska sanktioner, som en medlemsstats konkurrensmyndighet vidtagit mot respektive ålagt företag som är parter i ett avtal som inte har nått upp till de tröskelvärden som fastställs i tillkännagivandet om avtal av mindre betydelse, inte i sig anses strida mot principerna om skydd för berättigade förväntningar och om rättsäkerhet, med hänsyn till lydelsen av punkt 4 i tillkännagivandet.
- 33 Såsom generaladvokaten påpekade i punkt 33 i sitt förslag till avgörande fordras inte heller, enligt principen inget straff utan lag, att tillkännagivandet om avtal av mindre betydelse ska anses utgöra en rättsregel som är bindande för de nationella myndigheterna. Konkurrensbegränsande samverkan är nämligen förbjuden redan enligt unionens primärrätt, det vill säga artikel 101.1 FEUF.
- 34 I den mån Expedia, den franska regeringen och kommissionen, i sina skriftliga yttranden eller vid förhandlingen, har uttryckt tvivel i förhållande till den nationella domstolens konstaterande att det inte har bestritts att den konkurrensbegränsande samverkan som är aktuell i målet vid den nationella domstolen hade ett konkurrensbegränsande syfte, erinrar EU-domstolen om att det i ett förfarande enligt artikel 267 FEUF, vilket grundar sig på en tydlig funktionsfördelning mellan de nationella domstolarna och EU-domstolen, är den nationella domstolen som ensam ska bedöma omständigheterna i målet (se dom av den 8 september 2010 i mål C-409/06, Winner Wetten, REU 2010, s. I-8015, punkt 49 och där angiven rättspraxis).
- 35 Det ska vidare erinras om att det enligt fast rättspraxis är överflödigt att ta hänsyn till ett avtals faktiska resultat, vid tillämpningen av artikel 101.1 FEUF, om det framgår att avtalets syfte är att begränsa, hindra eller snedvrída konkurrensen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 13 juli 1966 i de förenade målen 56/64 och 58/64, Consten och Grundig mot kommissionen, REG 1966, s. 429, svensk specialutgåva, volym 1, s. 277, och av den 8 december 2011 i mål C-272/09 P, KME Germany m.fl. mot kommissionen, REU 2011, s. I-12789, punkt 65, och i mål C-389/10 P KME Germany m.fl. mot kommissionen, REU 2011, s. I-13125, punkt 75).
- 36 I detta hänseende har domstolen understrukit att skillnaden mellan "överträdelse genom syfte" och "överträdelse genom resultat" beror på att vissa former av samverkan mellan företag redan till sin natur kan anses vara skadliga för den normala konkurrensen (dom av den 20 november 2008 i mål C-209/07, Beef Industry Development Society och Barry Brothers, REG 2008, s. I-8637, punkt 17, och av den 4 juni 2009 i mål C-8/08, T-Mobile Netherlands m.fl., REG 2009, s. I-4529, punkt 29).
- 37 Ett avtal som kan påverka handeln mellan medlemsstater och som har ett konkurrensbegränsande syfte ska följaktligen, till sin natur och oavsett om det har något faktiskt resultat, anses utgöra en märkbar begränsning av konkurrensen.
- 38 Mot bakgrund av det anförda ska den fråga som har ställts besvaras enligt följande. Artikel 101.1 FEUF och artikel 3.2 i förordning nr 1/2003 ska tolkas så, att de inte utgör något hinder för att en nationell konkurrensmyndighet tillämpar artikel 101.1 FEUF på ett sådant avtal mellan företag som kan påverka

handeln mellan medlemsstater, men som inte når upp till de tröskelvärden som kommissionen har fastställt i tillkännagivandet om avtal av mindre betydelse, förutsatt att avtalet utgör en märkbar begränsning av konkurrensen i den mening som avses i denna bestämmelse.

Rättegångskostnader

- 39 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

Artikel 101.1 FEUF och artikel 3.2 i rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 [EG] och 82 [EG] ska tolkas så, att de inte utgör något hinder för att en nationell konkurrensmyndighet tillämpar artikel 101.1 FEUF på ett sådant avtal mellan företag som kan påverka handeln mellan medlemsstater, men som inte når upp till de tröskelvärden som Europeiska kommissionen har fastställt i sitt tillkännagivande om avtal av mindre betydelse som inte märkbart begränsar konkurrensen enligt artikel 81.1 [EG] (*de minimis*), förutsatt att avtalet utgör en märkbar begränsning av konkurrensen i den mening som avses i denna bestämmelse.

Underskrifter